

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

➤ Zaměření školy

CO CHCEME A KAM SMĚŘUJEME

... být pravdivý vůči sobě a spravedlivý vůči okolí...

Na změnu k dobrému člověčenství stačilo dříve jen vědomí nedokonalosti a soucit. To už samo o sobě vyvolávalo bezpečné prostředí mezi lidmi a nastavovalo zdravé vztahové hranice. V dnešní době plné rozumu a formálnosti chceme v naší škole rozvíjet prostředí člověčenství a empatie.

Základní škola v Chrasti chce směřovat v tomto duchu k rozvoji osobnosti žáků a k ochraně životního prostředí kolem nás. Našimi prioritami je osobnostně sociální výchova, environmentální výchova, **výuka podle inovací ZVP ZV v oblasti rozvoje digitální kompetence** a smysluplné vyučování.

SMĚŘOVÁNÍ K OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVĚ

V ZŠ Chrast učitelé i žáci potřebují k práci a učení bezpečné prostředí. Každý tvor na tomto světě je jedinečný a zranitelný. Respektujeme jedinečnost každého jednotlivce.

Chceme všestranně rozvíjet:

- žáky zdravě sebevědomé, kteří znají svoji cenu, svoje přednosti a dovednosti
- žáky, kteří vědí, že existují životní dovednosti, které – pokud je budou rozvíjet a ovládat – jim usnadní život, proto svým žákům naše škola nabízí hodiny osobnostní a sociální výchovy s proškoleným třídním učitelem
- žáky, kteří budou zažívat úspěch v některé ze svých činností – tyto rozmanité činnosti jim škola bude nabízet ve volitelných předmětech, v projektových dnech, ale také pomocí principu možnosti výběru aktivit a činností v povinných předmětech a zařazováním metod aktivního učení
- žáky, kteří chrání svoje fyzické a duševní zdraví tím, že umí odpočívat a hrát si vhodným způsobem – škola nabízí volnočasové aktivity v podobě sportovních kroužků, kroužků ve školním klubu a ve školní družině, ale také např. pravidelné předplatné do divadla v Pardubicích
- žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními - škola jim nabízí práci a učení v rámci společného vzdělávání s ostatními spolužáky
- žáky, kteří porozumí svému místu mezi lidmi – škola nabízí žákům vytvářet si samosprávnou demokracii s pravidly soužití ve formě školního žakovského parlamentu - rovněž k tomuto účelu slouží pondělní třídnické hodiny Výchova osobnosti
- žáky, kteří porozumí nebezpečí sociálně patologických jevů – škola jim nabízí minimální preventivní program, složený z prožitkových kurzů a besed
- žáky, kteří rozumí tomu, že jsou součástí Evropy a nejsou jim cizí problémy dětí ve světě – škola nabízí možnost hledat partnerské školy formou e-twinningu.
- žáky, kteří rozumí světu, umí vyhledávat a třídit důležité informace a kriticky je zpracovávat (škola nabízí volitelné rozšíření výuky PC z disponibilních hodin v 8. ročníku a mediální seminář, povinný pro žáky 9. ročníku)

SMĚŘOVÁNÍ K ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVĚ

Chceme rozvíjet:

- ochranu prostředí kolem nás
- zapojujeme se do projektu Ekoškola, třídíme odpady
- škola nabízí žákům projekt Škola v lese, les ve škole
- škola nabízí volitelný předmět Ekologický seminář
- průřezové téma Environmentální výchova naplňujeme i v třídnických hodinách

SMĚŘOVÁNÍ KE SMYSLUPLNÉMU VYUČOVÁNÍ

V Základní škole, Chrast, okres Chrudim usilujeme o to, aby:

- naši žáci věděli, co se mají naučit a proč
- naši žáci věděli, co mají dělat pro to, aby se to naučili
- naši žáci věděli, kdy a jak budou prokazovat, že se něco naučili
- naši žáci znali kritéria, podle kterých budou hodnoceni
- naši žáci mohli hodnotit vlastní pokrok

SMĚŘOVÁNÍ K ROZVOJI DIGITÁLNÍCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

V Základní škole, Chrast, okres Chrudim usilujeme o to, aby:

- naši žáci ovládli běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívali je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovali, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- naši žáci získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah, k tomu volili postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- naši žáci vytvářeli a upravovali digitální obsah, kombinovali různé formáty, vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků
- naši žáci využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- naši žáci chápali význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovali se s novými technologiemi, kriticky hodnotili jejich přínosy a reflektovali rizika jejich využívání
- naši žáci předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

- **Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků**

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů.
- Učitel vede žáky k používání správné terminologie ve všech vzdělávacích oblastech.
- Učitel vybírá a zařazuje do výuky metody a formy aktivního, činnostního učení.
- Učitel vede žáky k sebehodnocení.
- Učitel umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podporuje je v tvořivosti.
- Učitel podporuje žáky v dobrovolné účasti žáků v soutěžích a olympiádách a pomáhá jim při přípravě.

Kompetence k řešení problémů

- Učitel vede žáky k hledání různých řešení problémů a k obhajování těchto řešení.
- Učitel vede žáky k práci s informacemi z různých zdrojů, k jejich zařazování, třídění a využívání.

- Učitel nabízí žákům problémové situace z reálného života.
- Učitel vede starší žáky k pořádání akcí pro mladší žáky.
- Učitel nabízí žákům miniprojekty.
- Učitel podporuje žáky v tvorbě školního časopisu Chrastpark.

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky k výstižnému a srozumitelnému vyjadřování a formulování vlastního názoru.
- Učitel vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých.
- Učitel zařazuje do výuky párové a skupinové vyučování a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci a komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Učitel poskytuje dostatek prostoru a podnětů k týmové práci.
- Učitel vede žáky k posilování sebedůvěry a zodpovědnosti za vlastní a skupinovou práci.
- Učitel vede žáky ke vzájemné pomoci při učení.
- Učitel vede žáky k vytváření a respektování společně dohodnutých pravidel práce a chování
- Učitel usiluje o to, aby žáci chápali střídání rolí ve skupinové práci.

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky k dodržování předem dohodnutých pravidel soužití a spolupráce.
- Učitel připravuje se žáky ve třídách společné stanovení pravidel chování.
- Pravidla chování vytvořená ve třídách navazují na školní řád.
- Učitel zapojuje žáky do řešení každodenních konkrétních situací ve škole (kázeň, šikana, bezpečnost).
- Učitel vede žáky k třídění odpadů.
- Učitel motivuje žáky k zájmu o kulturní tradice, historické dědictví a k ochraně přírody.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k dodržování dohodnutých termínů a kvality práce.
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a k ochraně zdraví.
- Škola nabízí žákům volitelné předměty a tím podporuje volbu budoucího povolání žáků.
- Učitel vede žáky k sebehodnocení a objektivnímu posouzení svých schopností a dovedností s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
- Učitel vede žáky k tomu, aby revidovali, zlepšovali a zdokonalovali vlastní práci.

Kompetence digitální

- **Učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, které bude žák využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti;**
- **Učitel vede žáky k tomu, aby se samostatně rozhodovali, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít**
- **Učitel vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálních obsahů,**

- Učitel vede žáky k vytváření a upravení digitálního obsahu, ke kombinování různých formátů, k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků □
- Učitel vede žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- Učitel vede žáky k tomu, aby chápali význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovali se s novými technologiemi, kriticky hodnotili jejich přínosy a reflektovali rizika jejich využívání
- Učitel vede žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních
- Učitel vede žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Při vytváření obecných výchovně vzdělávacích strategií na úrovni školy jsme vycházeli z cílů základního vzdělávání. Vymezuje zde společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Tyto obecné výchovně vzdělávací strategie budou v rámci výchovně vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy Základní školy v Chrasti. Takto společně formulované výchovné a vzdělávací strategie se staly východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie, které jsou vymezeny v charakteristikách jednotlivých vyučovacích předmětů.

- **Materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky pro uskutečňování ŠVP ZV „Škola vlídnějšího zacházení se Zemí, včetně zvířat a lidí ZŠ, Chrast, okres Chrudim“ dle platného RVP ZV**

Naše škola je si vědoma, že potřeba poskytnutí kompenzační pomůcky, speciální učebnice, softwarového a IT vybavení je stanovena jako podpůrné opatření pro konkrétního žáka v Doporučení ŠPZ. Tato podpůrná opatření poskytuje škola bezodkladně a pouze ze závažných důvodů může po dobu šesti měsíců po projednání se ŠPZ (na základě informovaného souhlasu zákonných zástupců) poskytnout jiné podpůrné opatření. Při stanovení tohoto podpůrného opatření budeme usilovat, aby ŠPZ bralo zřetel na stávající vybavení školy, které se ale bude podle potřeb žáků dále zkvalitňovat.

Vzdělávání vycházející z našeho ŠVP ZV bude vždy podpořeno odpovídajícími podmínkami. Akceptujeme, že v souladu s koncepčními vzdělávacími dokumenty, obecně platnými předpisy a normami, vzdělávacími potřebami žáků a potřebami pro pedagogickou činnost učitelů jsou v RVP ZV vymezeny materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky.

Uvedené podmínky představují optimální stav, se kterým se naše škola poměřuje a k němuž se s podporou zřizovatele postupně přibližujeme a dále jej rozvíjíme.

Při vytváření podmínek v naší škole zvažujeme:

- potřeby žáků a učitelů;
- kvalitu, funkčnost a estetičnost prostředí ve škole;
- optimalizaci sociálních vztahů;

- efektivitu vzdělávání žáků a dosahování osobního maxima každého žáka;
- realizaci zájmových činností;
- spolupráci se všemi účastníky a partnery vzdělávacího a výchovného procesu.

Za nezbytné považujeme prostorové a materiální podmínky a snažíme se o jejich rozšiřování a obnovu stávajících:

- kmenové učebny vybavené víceúčelovým a funkčním zařízením;
- speciální učebny a prostory
 - jazykové, ICT, fyzikální, chemické vybavené speciálním nábytkem, (laboratorními) přístroji, nástroji, materiálem a pomůckami, audiovizuální technikou,
 - tělovýchovné vybavené bezpečným povrchem, nářadím a náčiním,
 - pracovní (dílny, kuchyně) vybavené vhodnými přístroji, nářadím atd.;
- prostorové uspořádání třídy a pracovního místa respektující nároky na žáka se speciálními vzdělávacími potřebami;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravnou práci učitele (kabinety, sborovny) vybavené odpovídajícím úložným nábytkem a pomůckami pro výuku v jednotlivých vzdělávacích oblastech a vhodným zařízením pro přípravu učitele a jeho odpočinek;
- školní knihovna je využívána pro výuku i pro smysluplné trávení volného času žáků (pod dohledem pedagogů např. o polední pauze, při činnosti ŠD, ŠK)
- pracovní a relaxační prostory, prostory pro nenáročnou pohybovou aktivitu – pro společné i individuální tvořivé činnosti a pro společnou či individuální relaxaci (pro žáky i učitele);
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy či většího počtu tříd;
- prostory pro zájmovou činnost po vyučování (školní družina, školní klub) vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení;
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatní skříňky), včetně prostor pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičišť, návaznému střídání žáků, oddělené činnosti chlapců a děvčat;
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících fyziologickým potřebám daného věku a příslušným normám;
- prostory pro společné stravování k tomuto účelu náležitě vybavené a respektující hygienické normy a věkové zvláštnosti žáků;
- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech;
- prostory (pracovny) pro další pedagogické (ředitelka, obě zástupkyně ředitelky) a nepedagogické pracovníky školy (hospodárka, zázemí pro školníka a uklízečky, školní vrátnice, zázemí vedoucí školní jídelny a kuchařek), vybavené účelným zařízením
- učebnice, didaktické pomůcky, informační a komunikační technika a další potřeby a pomůcky (např. pomůcky pro tělesnou výchovu, pracovní vyučování, hudební a výtvarnou výchovu) umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků;
- speciální učebnice, kompenzační a jiné pomůcky, které jsou nezbytné pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných – škola je bude pořizovat vždy v souladu s potřebou žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
- další pomocné prostory pro zajištění chodu školy (sklady, prostory pro třídění odpadu aj.);
- prostory pro školní poradenské pracoviště.

Budujeme podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy:

- vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu žáků a učitelů s dostatkem relaxace a aktivního pohybu;
- vhodný režim vyučování respektující hygienu učení a věk žáků;
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků);
- zdravé prostředí učeben a ostatních prostorů školy – podle platných norem (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů);
- dodržování zákazu kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin v budově a areálu školy
- ochrana žáků před úrazy;
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů; pravidelná kontrola zařízení z hlediska jejich bezpečnosti;
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost učitelů poskytovat první pomoc.

Vytváříme psychosociální podmínky:

- vytváření přátelského prostředí, podmínek pro zdravé učení a otevřené partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy;
- vzdělávání propojené v přiměřené míře s každodenním životem
- přiměřenost vzdělávání věku a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s jejich individuálními možnostmi a dosaženým pokrokem, dostatek zpětné vazby, tolerantnost k chybám
- příznivé sociální klima – posilování vzájemné úcty, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoci druhému, sounáležitosti se třídou, školou;
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy;
- spoluúčast žáků na vzdělávání a životě školy, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce;
- včasná informovanost žáků a zákonných zástupců žáků o dění uvnitř školy i mimo ni.;

Udržíme kvalitní personální podmínky:

- v naší škole pracují :
- pedagogičtí pracovníci splňující podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, schopní podílet se i na dalších činnostech ve škole;
- pedagogičtí pracovníci s potřebnými profesními dovednostmi – komunikativní ve směru k žákům, jejich zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům zajišťujícím pro školu speciální služby, schopní diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, udržet neformální kázeň, průběžně se vzdělávat, hodnotit a modifikovat svou činnost;
- nabízíme odbornou pomoc žákům a jejich zákonným zástupcům – tu zajišťuje - speciální pedagog = pedagog zajišťující výuku některých předmětů speciálně pedagogické péče, školní speciální pedagog, školní speciální pedagog – logoped, asistentky pedagoga, logopedické asistentka, školní asistentka, asistentky poskytující reedukační péči
- náš pedagogický sbor je schopný týmové práce, vzájemně vstřícné komunikace a spolupráce;

- řídicí pracovníci s manažerskými, organizačními i pedagogickými schopnostmi, schopní vytvářet motivující a zároveň náročné profesionální klima, usilující o neustálý odborný a profesní růst svůj i svých podřízených, s koncepčním myšlením a stylem práce, schopní poradit, ale i zaštitit učitele vůči negativním vnějším vlivům.

Stále optimalizujeme organizační podmínky:

- účast všech učitelů na přípravě a realizaci našeho ŠVP ZV dle inovací RVP ZV
- základní pravidla života školy (pro žáky, učitele, jiné uživatele školy), způsoby projednávání problémů se žáky a jejich zákonnými zástupci;
- optimální režim výuky v souladu se vzdělávacími potřebami žáků, ve shodě s obsahem vzdělávání a vhodnými způsoby učení, s návazností povinného a nepovinného vzdělávání;
- optimální režim života školy v souladu s věkovými potřebami žáků a jejich bezpečností (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržování hygieny, zájmová činnost, mimořádné situace).

Zajišťujeme podmínky spolupráce školy a zákonných zástupců žáků:

- udržujeme funkční a neustále aktualizovaný systém informací směrem k žákům, k učitelům, k vedení školy, k zákonným zástupcům žáků, partnerům školy a mezi jednotlivými aktéry vzdělávání navzájem;
- setkáváme se se zákonnými zástupci žáků a jinou veřejností (např. školskou radou) za účelem seznamování se záměry školy, s cíli, způsoby výuky, hodnocením žáků, s pravidly života školy, vzájemně hledáme řešení problémů žáků týkajících se jejich výchovy a vzdělávání;
- naše vzdělávací strategie je otevřená vůči zákonným zástupcům žáků;
- v naší škole je prostor pro fungování samosprávného orgánu zákonných zástupců žáků (Žákovský parlament a Ekorada)
- vytváříme prostor pro setkávání učitelů se zákonnými zástupci žáků;
- na vysoké úrovni je školní poradenství pro zákonné zástupce žáků ve výchovných otázkách, otázkách učení žáků, včetně problematiky podpůrných opatření;
- získáváme a shromažďujeme informace o jednotlivých žácích potřebné pro individuální formy vzdělávání;
- poskytujeme možnost účasti zákonných zástupců žáků ve výuce a na výchovných a vzdělávacích činnostech organizovaných školou;
- vytváříme společenské vztahy školy a veřejnosti pořádáním jarmarků, školní akademie, divadelních představení, talentových soutěží atd.

Za zcela nezbytné materiální a prostorové podmínky považujeme:

- kmenovou učebnu pro každou třídu vybavenou funkčním zařízením;
- speciální učebny a prostory nebo kmenové učebny upravené pro speciální výuku:
 - cizího jazyka, ICT, přírodovědných předmětů (F, CH) a pracovní činnosti (dílny), prostory pro zajištění povinné TV;
- prostory pro poskytování školních poradenských služeb;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravnou práci učitele;
- prostory pro nenáročnou pohybovou aktivitu v průběhu vyučování a pro zájmovou činnost po vyučování;
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy;
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatní skříňky), včetně prostorů pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičících žáků a oddělené činnosti chlapců a děvčat;

- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících příslušným normám;
- prostory pro společné stravování;
- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech;
- učebnice, didaktické pomůcky, informační a komunikační technika a další potřeby a pomůcky umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků.

Vedení školy dlouhodobě spolupracuje se zřizovatelem na rozvoji prostorových podmínek školy (snaha o využití finančních prostředků z MAS a IROP na vybudování nových učeben místností pro školní klub a školní družinu formou půdní vestavby ve stare budově a formou nástavby nad šatnami na nové budově)

➤ **Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření¹⁾. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů²⁾. Podpůrná opatření prvního stupně je naše škola připravena uplatňovat i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ³⁾. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb v platném znění.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními máme na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagogové naší školy tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb v platném znění.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků naší školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění) v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP¹⁾**, případně **upravit vzdělávací obsah²⁾** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP budeme využívat podpůrné opatření IVP, které umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením)³⁾ upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Respektujeme, že upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem **metodické podpory**. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že **části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru⁴⁾**, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V

IVP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciaci vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ **speciálně pedagogická**⁵⁾ a **pedagogická intervence**⁶⁾. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb v platném znění. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče by byla poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsme připraveni zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině (školní asistent), podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga⁷⁾.

1) § 16 odst. 2 písmeno e) školského zákona.

2) § 16 odst. 2 písmeno b) školského zákona.

3) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

4) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

5) Pod pojmem „speciálně pedagogická intervence“ se rozumí zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, náviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

6) Pod pojmem „pedagogická intervence“ se rozumí vzdělávání žáka s priznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku.

7) Jejich podrobnější specifikace se nachází ve speciální sekci webových stránek NÚV, dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/in>.

- **Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP.** Plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacích předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Naše škola vychází při tvorbě, realizaci a vyhodnocování PLPP z Vyhlášky 27/2016 Sb. v platném znění (HLAVA III Postup v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření §10, §11.
- Na základě Doporučení školského poradenského zařízení (dále jen Doporučení ŠPZ) může nastat potřeba vytvoření Individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP) pro žáka. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodické podpory na Metodickém portále RVP.CZ. Naše škola vychází při tvorbě, realizaci a vyhodnocování IVP z Vyhlášky 27/2016 Sb. v platném znění (HLAVA II Zvláštní ustanovení o některých podpůrných opatřeních IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami § 3, §4.
- **V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.**
- **Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.**

Při vzdělávání žáků s tělesným postižením spolupracuje naše škola se SPC Svítání v Pardubicích. Pracovníci této instituce poskytují v naší škole konzultace podle potřeby. Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména s LMP, úzce spolupracujeme s PPP Pardubice. Vzhledem k tomu, že naše škola vzdělává žáky s odlišným mateřským jazykem, navázali jsme spolupráci s organizací META Praha, o.s. Ředitelka školy pracuje jako odborný garant pro NPI Praha v oblasti vzdělávání žáků cizinců. Velmi dobře se dařilo získat sponzory pro zajištění 100% bezbariérovosti školy a dále se budeme snažit setrvat ve spolupráci se sponzory při případném pořizování kompenzačních pomůcek (podnikatelské subjekty v regionu, Nadace Konto Bariéry).

- **Zodpovědné osoby** a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:
Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno dvěma výchovnými poradkyněmi (jedna z nich je také kariérovou poradkyní), z nichž jedna zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním asistentem (od 1. 9. 2016) a školními speciálními pedagožkami (od 1. 9. 2022 týdenní úvazek 0,4 rozdělen mezi 3 osoby podle jejich kvalifikace a specializace- psychoterapie, logopedie, muzikoterapie). Jedna výchovná poradkyně je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Ve škole pracují logopedické asistentky a některé vyučující I. stupně mají jako rozšiřující aprobaci vystudovaný obor Speciální pedagogika a jsou tedy schopny zajistit výuku některých předmětů speciálně pedagogické péče. V případě potřeby je škola připravena zaměstnat další kvalifikované zaměstnance k naplňování potřeb žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními. Od 1.4.2022 pracuje v jedné třídě na prvním stupni v rámci podpůrných opatření 2. pedagog se zaměřením speciální pedagogika – logopedie.
- **Specifikace provádění podpůrných opatření** a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:
- Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami budou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:
 - a) v oblasti metod výuky:
 - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
 - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
 - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
 - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
 - b) v oblasti organizace výuky:
 - střídání forem a činností během výuky
 - u mladších žáků využívání skupinové výuky
 - postupný přechod k systému kooperativní výuky
 - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
 - c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče."
- **Předměty speciálně pedagogické péče**
Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsme v naší škole připraveni zařadit podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předměty speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobíme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP. V současné době se vyučuje Předmět speciálně pedagogické péče formou skupinové výuky v době mimo vyučování formou kroužku. Ve školním roce 2022-2023 budou vzdělávání tímto způsobem žáci v šesti skupinách.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je naše škola připravena zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona v platném znění případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

➤ **Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných**

V souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a s vyhláškou č. 27/2016 Sb. (§27 - §31) Novela školského zákona č. 82/2015 Sb. v platném znění se i v naší škole výrazně mění pohled na speciální vzdělávací potřeby žáků. V tomto smyslu chápeme i žáka nadaného a mimořádně nadaného v souladu s definicí jako „osobu, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.“

Nadaným žákem rozumíme jedince, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. v platném znění považujeme žáka, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech¹⁾.

1) § 27 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Snažíme se, aby výuka žáků probíhala takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Naše škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory²⁾.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků věnujeme pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola má vytvořen Dlouhodobý plán na podporu rozvoje nadání a spolupracuje dlouhodobě se společností QIIDO Praha při depistáži nadaných a mimořádně rozumově nadaných žáků. Screening je prováděn ve spolupráci s MŠ Chrast a MŠ Řestoky již u předškoláků, dále pomocí testu NOMI provádí proškolené učitelky screening nadání v době zápisu do školy. Předškolákům s dobrými výsledky při screeningovém šetření škola zajišťuje vyšetření v PPP Ústí nad Orlicí v období měsíce října. Na základě výsledků a

doporučených opatření ze ŠPZ škola dále s nadaným a mimořádně nadaným žákem pracuje. Pro nadané žáky vytváříme podmínky pro rozvoj jejich rozumového nadání dělením 1 hodiny Matematiky a 1 hodiny Českého jazyka týdně od 2. – do 9. ročníku.

2) Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

▪ **Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP** mimořádně nadaného žáka:

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zaznamená informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP do školní matriky.

▪ **Zodpovědné osoby** a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky:

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno dvěma výchovnými poradkyněmi, z nichž jedna zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním asistentem (od 1. 9. 2016) a školními speciálními pedagožkami. Jedna výchovná poradkyně je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována jednou výchovnou poradkyní.

▪ **Pravidla pro zapojení dalších subjektů** do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.):

Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků naše škola spolupracuje s Menzou ČR, UK Prah a Univerzitou Pardubice, QIIDO Praha a PPP Ústí nad Orlicí. Dále jsme připraveni podle potřeby navázat spolupráci se středními školami v Pardubickém kraji. Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

▪ **Specifikace provádění podpůrných opatření** a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků, které jsme v naší škole připraveni realizovat:

- - předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- - vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- Dělení 1 hodiny Matematiky a Českého jazyka týdně ve 2. - 9. ročníku
 - účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
 - občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
 - obohacování vzdělávacího obsahu;
 - zadávání specifických úkolů, projektů;

- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů a zájmových aktivit.

Z těchto uvažovaných možností budeme vždy přihlížet při jejich výběru k nejlepšímu zájmu žáka.

➤ **Začlenění průřezových témat**

Výčet všech průřezových témat a jejich tematických okruhů. Uvedení v jakém ročníku, vyučovacím předmětu a jakou formou jsou tematické okruhy průřezových témat realizovány

V Základní škole, Chrast, okres Chrudim realizujeme průřezová témata kombinací integrace obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů nebo projekty a projektovými dny, popř. byl vytvořen vyučovací předmět, kam byla kromě výstupů RVP a ŠVP začleněna průřezová témata.

Jedná se o tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (dále jen OSV)

Výchova demokratického občana (dále jen VDO)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (dále jen VMEGS)

Multikulturní výchova (dále jen MKV)

Environmentální výchova (dále jen EV)

Mediální výchova (dále jen MV)

Odkazy na realizaci jednotlivých průřezových témat jsou uvedeny v tabulkách vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů, kde je i výstup, jak žák průřezové téma naplňuje.

Pro lepší orientaci uvádíme přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů v souhrnných tabulkách jednak při pokrytí průřezových témat vyučovacími předměty, jednak projekty a projektovými dny (samostatná podkapitola).

Zkratky vyučovacích předmětů:

Matematika – M

Český jazyk a literatura – ČJ

Anglický jazyk – Aj

Německý jazyk, druhý jazyk – NjII

Anglický jazyk, druhý jazyk – AjII

Dějepis – D

Výchova k občanství – Vko

Výchova ke zdraví – VkZ

Zeměpis – Z

Přírodopis – Př
Fyzika – F
Hudební výchova – Hv
Výtvarná výchova – Vv
Pracovní činnosti – Pč
Informatika – Inf
Matematicko – fyzikální seminář – MFS
Výchova osobnosti – VOS
Tělesná výchova – Tv
Český jazyk jinak – ČJJ
Sportovní hry – Sh
Svět práce – SvP
Chmie – Ch
Ekologické praktikum – Ep
Elektronika – El
eTwinning - eTw
Konverzace v anglickém jazyce – Jak
Mediální seminář – MedS
Prvouka – Prv
Vlastivěda – V
Přírodověda – Přv
Pracovní vyučování - Pv